

ҮЛЭ, ЭЙЭ, МДДЙ!

БАРЫ ДОНДУЛАР ПРОЛЕТАРИЯДАРА ХОЛВОБУН!

САНА ОЛОХ

СССР ЧӨРАПЧЫ ОРОНУОНААНЫ КОМИТЕТЫН УОИА УЛЭБИГТӨР
ЦЕНТРАТТАРЫН ОРОНУОНААНЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чувашского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Явотской АССР

1931 ыл алтынны
15 нумуттан тахсар

№ 54 (4007)

1971 жыл, Ыстамбул 1 күнө
СУБУДА

Сыаната
2 хэрэг

Тыа сирий үлэһиттэрэ! Тыа хаһаайыстыбатын бары салааларын салгыы сайыннарыыга ССКП XXIV съезин уураахтарын ситиһинилээктик толорор иһин дьяаныардаахтык охсуһуң!

(ССНП КХ ПЕРВЭЙ МААЙДААБЫ
ЫНГЫРЫЛАРЫТТАН.)

Истижник эвэрдэлээһин

СССР Ким Кошунда
ССРС Верхний Совет
Президиуми уонна ССРС Ми
нистрдары Совета «Союз—
10» космический параболы
бэлэмнээһинигэ уонна ким
коруутун хайчыһымыга кыт
тыһыны ылыт учукайдары
конструктордары, инженеру
ры уонна рабочайдары, кол
лейтнытары уонна ырылээ
ри, советскай космопайтар
табаарыстар В. А. Шатуло
ва, А. С. Елисеева, Н. Н.
Руккатишниковы петицияны
скарадаатылар.

«СОЮЗ—10» поэтический конкурс был организован в честь приезда в город ветеранов труда из числа ССНП Китая Комитетом, ССРС Верховный Совет, Президиумом и Советом Министров ССРС. Министры Советов, рапортуют.

CCTA.

С. ГРИНЬКО урубує.

ССТА Фотохроникета

ҮЛЭНИТТЭР БИИР САНААЛАНЫЯЛАРЫН
БЫРААХЫННЬГА

Найилгы. Первон Мнэны бир намыл кэсхэ түмсүт бэ-
ы советский нуруоттар үбүсчүдүлэх исторической событиелар
лөпсиргэр быраанынаахтыгаллар, СССР XXIV сьёз сөтлүнэ-
лөхтүн үлэллэ бүтэ чоно биһиги дойдубутугар коммунизм
бүтүү баврадай соруутары турурда, тохсэ пятилетка Дирек-
тиваларын бигэртэтэ, РСФСР, Саха АССР Верховный Советары
чоно олохтоод Советтар быыбардарыгар бэлэстээн
кэч далааһынаахтык мыылаа турар. Космос куйаарыгар
инчийиниэ салгаттан сыга страхиалар араллаллар.

[illegible]

түүн, нэг дайду үзэхэд нийтлэлээччилэр империализмын
ары, нэг, демократил зомил социализм аһин биер гомо-
нууцларын демонстраци-лаан өөрдөрөллөр.

Бүгүн—үлэ, эбэ, поруоттар хөбөрлөхүүлэрин быраанынчыгы.
СКП XXIV съезэ бэллэтэрбит улуунаннаах программата совет-
най дьону үлэсэ санга хорутуу быһымыларга өрө күүрдэр. Байыт
данаа-уруу Коммунистическай партиябыт советскай поруоту улуу
поруоттары быһаарымыга кыһыллыттан кыһыллыга сырдыар.

Саргыздалх слакыг бэрэвиринныгынан—Первой Майбыкан

ОРҒЫУОН
ХАҒААЙЫСТЫБАЛАРА

Оройуон колхозтара уол-
на саахха Мыйа быра-
һынныгын көрсө үлэбэ
өрө күүрүүлэхтик үлэ-
лиилэр. Муус устар 15
күнүмэди туругунан
8171 центнер үүт госудер-
ствога атыыленин. Ити
засыт сым бу комбинаттар
186 центнеринэн элбэх.
Ити иһигэр Субуруускай
айынан совхоз 419 ц., Ле-
нин айатын колхоз 302
ц. элбэттилэр.

Эти государственные атыллааһын икки кварталдаах сурудаһын 4205 центнеринэн эбэтэр 110,1 бырыһыан толорулунна. Ааспыт сылга таһыахтаах 486 ц. элбээтэ. Эти атыллааһыннга Эрилик Эристин аатынан уонча Ленин аатынан колхозтар бастаан иһэллэр.

三三三

Ленин аатынан колхозка тутуу үлэтэ күртүөмнээхтик барар. 1000 сүүһү киһирэр хотоннорун тутууга 25 киһилээх икки би

ригээдэ, баяннам: туу-
гугар уонча нилматорнам
ончугугар элэм үнэн
үлэшилдэр. Алма уонча
тага 3500 бэрбигингэр-
дэр бэлэчингэдэн 3720
най тодордо.

三三三

Калинин атынан колхоз Маайы көрсө 2400 үстүүкө тутуу бөрөбинизин көрдөн министрликтер килларда. 1500 кубометр

ДЬОНУН ТҮМҮН

Совхоз Сылангаары от-
делениетын борооску ко-
ревчүүлэрэ кыстык устат
бирдин төбө 250-нуу
грамм сууккада улаата-
рын ситиһэргэ эбэхтэ-
листибэ ылыммытара.
Кыстык сэтте ыйдарыгар
бирдин борооску суукка-
да 263 грамм улаатта. Эбэ-
тэр хас бирдинилэрэ 51
күнлэ эбилиниһилэр. Онон
отделение үрдүкүн тым-
пах ыйааһынынан 29,1
тонна эт оҥоһулунна.

Социалистический дым
квоталаһым кыйыла-
зынан Ухун Куол Бир
гэздэтэ буолла. Манна Со-
роскулар 56-һым ки-
улааталлара ситиһиллэ-
нэ. Ордул үчүгэй түмэтэ

оттукка аңаыи саааи кәр-
дигинэ, итинтөн 400 куб.
метр дыз таһытар киллэ-
риллинэ.

Ыһымга бөлөнөнүннө
трэктордар өрөмүөннөрт-
төн ураты үлөлөр сүннү-
нөн бүтөрилгилчилер. Сиз-
мэ бурдук, ыһымга түт-
туллар унутык энестет-
гөр таһылына. Хортуон-
нуй сизмөтө толору булу-
дуна.

Дмитрий Петров старший —
двадцать лет — консомольская
ферма кордлеры.

Улахан Күөл Биритэдь-
тигэр эдниййдин-балыстын
Татьяна уонна Евдокия
Макаровалар көрөр мучат
сүбүлэрэ беркэ төлөһүй-
дүлэр. Татьяна Егорова
күһүн 120-лэн киниз
ыйааһыннаах борооскула-
ры тулпута. Оутукалар
билигин 193—200 кг-ны
үктээтилэр.

Оттон отделеннеги кыс-
таан турар 580-ча бороос-
кулар биригдилере 165-
тин кишле тымнынах ыйаа-
лынынах буолулар.

В. ДАРБАСОВ,
зоотехник,
бригады общ. корр.

CCIA.

П. МАКАРОВ.
былнги общ. корр.

**БАСТЫҢНАР НЬЫМАЛАРЫН ҮӨРЭТИЭХХЭ,
БАСТЫҢНАРДЫҢ ҮЛЭЛИЭХХЭ**

[illegible]

Оройуог нэрвэгтүн үерэгд-
рингийн үлэйнхитэрэ хустайн,
методический бүтүн холбогчид,
тарь тэрийтэлээвчилэр. Сэлэ
АССР огуоолаларын үтүүлэлэ
үчуутала Т. В. Максимовэ сэлэ-
бэлэвччилээх Чурагтын орто,
өмдэс кылаастан огуоолаларын
уонна интернат-огуоолаларын
пачаданай кылаастарын үчуу-
лаларын уонна цитээччилэр
интиник холбохунтара
бэбэтүн чилиэнхитэр сэлэ-
маллаах олыттары билибинхитэр
тэтэ, бастын нымалары
арыйыгытэ илүүлэтэ. Хатылы
уонна Дирин орто огуоолаларын
арыггар кинимэммит холбохун-
тар үзэлэрин туһунай эмнэ
итинник этнэххэ сөл. Билинхэ
Хатылы орто огуоолалатын үч

Түркістан областын софистицист А. А. Нурлы, методический кабинеттер сайлап алынып, Е. Г. Охлопкова (Чурапчы орто окуу жайы), Т. В. Малеева (Чурапчы атыс кылаасын окуу жайы), Б. Д. Ефимова (Чурапчы интернат окуу жайы), О. Д. Куратч методикалык үйүн сатып алынып, тартып алынып, башкаруу букалдуура — улахан сыйлык. Аман ушун Хатада орто окуу жайларын учуу-улаага атыс окуу жайларын кытары хардарыга кыдырынып, лаша элбетиштер. Аман орто окуу жайы үзөтүн ушун кабинеттерин тартып, кыдыруу оборудованиелеринин сатып алынып. Кабинеттеринин үзөтүн систематыгар аныгы, Хатада, Дирин орто окуу жайларын аман сыйлыктык башкаруулар.

Бу нумерго донуннаах ор-
тунтан педагогическай а-
дымаларга активнайдык кытта-
буолар. Ыдырыын республи-
катаары педагогическай а-
дымаларга оройуон 19 дааы-
лаатынан кыттыбыта. Олор-
тон 12-лэре үрдүктүк сыма-
лаан, автордар Бочотунан
граммоталарынан ыбаралда-
ламмыттара. Ордук үчүгү да-
дымалаттары Амма өргө оскуо-
латытан А. А. Попов, М. М.
Васильев, М. П. Зигаров,
интернат-оскуолаттан М. П.
Ефимов, Р. Р. Абрамов, С. И.

Ибраһим, П. В. Неустраша Стан-
дартын Т. А. Маркова кыдыр
биттери, Кашы иили сыгган
Билгэх интэрнал-оскулар
ведатчысынан зарыллыкта
бастагы ояты түмүгү үчүн
дыттыкта учууталар, ин-
тилер ортолоругар кес-
төөлөртө. Бу окуяны иле-
тин сыгы ведатчысынан
радындарга республика
буутунай греталдарын су-
буручу парадидаларына
түбөлүктө буолбатах.

Ол эрсээр үлс ханна "дараагыг" иргэнийг буулгахад: 1. Цаанах (директор Е. П. Поном), Мугудай (директор Н. К. Перинков) орто, Аладар (директор Н. М. Матвеев), Одуулуун (директор М. П. Ефимов) абыс аядаагстаах оёсго. далаар танаа-ууна суох оморолдор. Отгон суруулах суох буулбасгах, Билиин оройуонга РСФСР оёсгодаларын 2. Саха АССР оёсгодаларын 20 үтөөлэх учууталлара, 35 но. руот үөрзэригнийн туйгунара үлэлилдэр, Аасныт оёсгодалын 62 учуутал үөрөөн оёсгодог бариларыг бадларын түмүктээбиттэра, Кинилэр үлэллэриг төбөлөөх бастаат шымадар бадр буулгуулартай. Ону нигэ-гонол үөрзэи-эппаттөөх оёсгоднээ.

П. СПИРИДОНОВ
методический кабинет
связи с прессой

Биһиги ленинскэй хоспут

Ленинскэй хос бастаан аҕыйах альбом
таҕа, уонча монтантаах эрэ этэ. В. И. Ле
нин төрөөбүтэ 100 сылын туолуутун бэлиэ
тиир күнүгүс матырыйалалын өлбөтөр, хо
бун сагаланын үөрүүнүүр, итэр үлээс суо
татын үлүһтөр сорун турбута. Үгүс литература
тураны көрбүһүү, атын өснүүлэлэр хайда
һарыһааларын уонна үлүһтөллөрүн билси
бинит. Учуутал комсомолелар «Ленин»
Саха сирэ—Чураалчы», үөрөнөөччү комсо
молелар «Ленин олоҕо уонна революцион
най үлэһэ», пионердар «Ленин олоҕун уон
на үлэһэбиз» сирдэригэр, Ленинскэй хос
совет «В. Ульянов таҕынан ааһар», «В. И.
Ленин үлэлэрэ», «Ленин туһунан ахтыһалар»,
«Илччч оҕолору кытта» дииһи стэндалары
оҕортообуттара. Үөрөнөөччүлэр В. И. Ленин
туһундарын, Москва, Ленинград поссылтор
дун кытаары суруйсуну саалаабытара.

Матририйнхаа элэгшнээ кылаастар шиги ардыларыгтар ыгтымылыбыг леиниссий күрөм тэриндэр улахын суолгалазымгытгара. Ошмо кылаастар тус-тусла темаларга леиниссий муниугу тэриниохтөөхтэр этэ. Холабур, тох-сус кылаас үөрэнээччнээ Андрей Попов ки-ни үөрөнөр кылааһа хайдах үлэлээбичин ту-буһаа, бу күүдүк ахтар!

«Кыргызстандын бастыны турутар» В. Н. Ле-
нин «Электрфикация» диген картаны
бериптут. Оттон икис турга «Ленин уон-
на Саха сирэ» диген стенда онорторго была-
рыммырдык. Минин салайаачыка тал-
дыкка чачека болэмкөнүн кон-
сультациянын туванан уонна учууталлар-
тан сүрээлэтөр былаан оностубутун. Улени
кылаас олооро бары дьонорбутунан көрөн
түсүтүбүлүт. Гурьев уонна Михайлов Чу-
рапчыга Ленин уулуссанын хаартыскага у-
субуттара. Уустарыт Андреев уонна Де-
мяннов стенда араамаларын, халтаһыннарын
онорбуттара. Селедон оту илэсиптэ, су-
руйбута Кыргызтар альбомнары онортообут-
тара. Олор «Чурапчыга уон улусе конфе-
ренцията», «Саха сиритэр революция уонна
спанданскай сэрэг», «Ленин советниктара»

Саха сиритэр», «Саха суруйааччылара Дьоһун тукунана» уонна «Саха сирин билигин» дии сальвардэах стэндэ баһам буол-
була»

Ити курухтайны түүмтэр 4 мянган, бигр
стенд, 42 альбом өгөгдүүлбүтэ, 82 Ло-
нингто сыйланзгах кишигэ, 82 янзоч, улу,
сирдыг атиллэра, тайтыр ырыалара су-
рулдубут эдбах грамматициналара, 12 чаа-
танх диаспори буулулбугтара. Салам-
чылар билиги түристарбытыг Улановский
пионердара бэлхтэбүт сүүе нодарын.
Ульяновский буорун, үөрэнээтчи Г. Овсиен-
ников Альора крейсер, Ленин Малхолойын,
Развигтаары отуутун манаттарын өгөрбүтү,
үөрэнээтчи П. Флегонтов сирдыг портрети
Мастан кысылтын, бичеэспалары нэрлэжэн
нолорлоо.

Леонидский хос совети 11 чилинниклар, Я. Михайлов директор, А. Ефимов, Н. Борисова, М. Федоров, С. Трофимов механик-экскурсоводлар, В. Егоров, К. Мазышев оформителлар, Н. Бочкарев, В. Сидяков сонун хомуялааччылар, Л. Макарова, В. Кривошапанин дизайнчи таллоочулар.

Хос «Ленин төрүттөрү», «Волода Ульянов тагтыыр оонжуулары», «Ленин муурааны таптыра», «Ленин ордега», сирдыт олоо бугу, үлөлөзбүт сирдэрин, олоогу сүлүүх кэм-нэрин тустарынан о.д.а. кинизге бычачы сирбэстөөх үгүс темалары толору арийтар кыахтаах. Ону тайынан «Ленин уонна герой-пионердар», «Советскай арийаны төрү-анигэ Ленин оруола», «Ленин Советскай былаас тулунак», «Улуу сирдыт сөрөттиктэ-р» о.д.а. темалар эмиэ сырдаттылаллар. Ити темаларга пионерскай эбдорд, ылдас чаастара, экскурсиялар тийгини быспарка төрүтүллэр. Ону барытын Ленинскэй хос совета былааннаан, тарийан ыттар.

Бу хоспут базатын хантатынха, нитэр-үө-
рэтэр үлэтин тулсарына салгы үлэтинбит.

П. НЕУСТРОВ,
воспитатель

Сценаға аан бастаан

Диринг орто аскулатын драматическай курулуугун үүрбөчтө чилиэннэрэ бары занятынларга активнайдыт ытталар. Саха комсомолун тариллибитэ 50 сыла олуктутар С. Ефремов буу-буу драматын туруордубут. Көрөөччүлөр Селя Яковлев дьаамнаах обоньору, Настя Сомолыникова киин эрээхсинин, Ваня Васильев Пистолеты, Дуня Владимировна гимназияга Катяны уонна Коля Хло-

танов бандыныт Семёновы
ошньообуттарып олус биһи-
рэттилер.

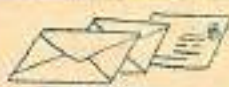
Бу бийиги сценага анча бастаны тахсыбыг. Кэлин өсө үчүгөйдик оюнбуурга кыналыахыг.

Даша СЛВВИНА
курућуок старостата

[illegible]

Снимокка: ЕРДЮТУРОНА ИПАРЫТЪН ХОМУБУУ
И. ФРЕДОЕ ФОТОГА. ССТА ФО

ССТА фатохранишито

Редакция за
СЪРЦУИЛА

Таһаарылаахтык үлээлэтилэр

Телэй Дирингэ. Коммунистическай суббуотуньшук тэрэһини нээхтин иштэлиинэ. Оттук маһы баампынэһиниэ 220 улахан киһи, 40 оро 360 куб. м. маһы кэтиттэр.

Шейтээх райсовет аппаратын үлэистигэр 60-ча киһи эллик күн таһарымылаахтык үлэстэлэр, «Ыйыттын уонна эппит» бэлчэрин тэрийдилэр. Советтар сака сөкөтүннэрин уонна оройуонна бэс сымлаах бэлээн сүрүгү

хайсэхаларын туһунан райсовет
исполкомун секретара Захаров
А. Д. информация өгөрдө. Ол
пэнинттен отдал габлюдссей
дэрэ мыйатыгы эппвети бьэрд-
дэр. Мустубут дьон муһаарар
түгү бонпуруостарыгар эппвети
оллоп астыныһалар.

Колхозтаахтар шэфтәэх тә-
рилтә мәдди хомәләһөрүн иһин
махтааларын баяларынлар.

Р. СТЕПАНОВ,
библиот. общ. ктор.

СЭРГЭЭТИЛЭР

Армийн хонунгаарыг Бол-
тоного тахсан райсовет огис-
ларын эзбэлдээсэйгээр

А. А. Сивцев (культура ордена), В. П. Дьячкова (социальной хералда), Н. И. Порядин (гыл ханайыстыбатын управленнети) уонна В. П. Михайлов (киносезь динекция) салгыар отделеһаҕа үлэһитин туһунан элбиктинньи уонсай муһунаһар оҕуоттаһаһылар. Муһунаһах сымдыһыат дьон үтүс муһунаһар башурууһтарын сымтаһаһылар уонна отделеһаҕа үлэһиттэр бэйэлэрин сымтаһаһыан аһыһылар.

Ол нурдун култура отделе-
лыгар: анимационер кулдуута-
рыгар баллестар тинччүтө-
рин, оттон оройуонга Ому-
лууннаабы профтехучили-
щеза окуука аналтыах отделе-
ниеза оройуон олуус аайыах
кабинин үөрэттөрүни, оро-
йуонига үскэ тиниэ култура
үтүөлөөх үлэниэ баар эрэрри-
лэр кишилэр оһомтотара тар-
даммаатын: киносьет дирекция-
тыгар: ололорго буолар кино-
сөөктөргө ардыгар кишилэрэ
сөбө суох харгыһыалар көр-
дөрүллэллэрин, кинооммунес-
твонун пропагандалланын си-
тэтэ суогуун, бөлүгүс кулдуу-
тарга кино көрөөчүлөр мун-
нунтара үлээлөөбүтүн, Н.
Макиншова, С. Лыгина, А.
Константинова кулдуу опы-
ттаах бастың киномеханиктар-
га санга үлээлээн үөр киноме-
ханиктары сыһаралар үөрэтин,
суботатин элэсэллөөбүтүн,
олохтоох кулдуутар үлэтири-
гэр киномеханиктар олох да
номолосотторун, кишинин
көрдөрүү хааччылбаата ири-
дынан ситэтэ суогуун, соци-

[illegible]

Ордуң илдег кнестик
тыма хабаайыстыбатын управ-
леннисты үзгөсүр (уодла.
Тыл эиниң үгүс табдарысты
управленине өрөдүлгөсү тыма
хабаайыстыбатыс сайдысма-
гар үдкөс ситөгө суогуң ба-
лнэтэтилар. Ол курдук сити-
опты тарбатын, олөтөоһун
мөлтөдүн, күөх үүзөһүн
болгомото дуруллубат буолбу-
тун түмүгүр илнин хомулуу
уонна харайыс мөдтөүллү-
бүтүн, өлөүгөт аһын, ордуң
хортуонун иһыдыларыттан
хабаайыстыбалар күтүөһүгө-
ди туһаммат буолбуттары
тыл эиниң өтөччидер крнн-
тыла тартылар уонна иһилер
совхоз Соловьев отделениы-
гар өөрүгөт аһыгар уонна
хортуонлуга идэтибнит тасно-
ну тарыааргөһө өттилар.

Райсовет өткөлдөрүнүн ичинг нөһилжилээр тахсан, тийа сарнаар отчуоттаанын, тийа болотолор улаханник сэрэгзилээр уонна шивилээр бу үгас буола кубулуларлар бөһдөрүн баараларын өттилэр.

Н. БУШУЕВ,
бушуте обин. кавар.

Үлөхиттэр түстөрүгэр

Оройуон эдүһэлэрин дик-
сипир, баһыналарын бүрүк
көмүс долгуһунан кыргычтар,
төрүөх төрөлкөһү, үүтү-аһы
быһаарар «Сельхозтехника»
оройуоннаары өдөлөннөтүн
үлөһиттэрин үөрүтүүр «Туу-
ра» сүөх. Кинилэр аббаттал

Зернотар ашынан бызыз сага аныканыбыз остолубуей астаагыткы үлэллнр. Итанын сабылдатысый Матрона Попова, шеф-повар Татьяна Платонова истин кылымнылары бынанан суолатаалар.

Бялгун корр.

